

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžsk/110/2018
Identifikačné číslo spisu: 2016200623
Dátum vydania rozhodnutia: 18.12.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:2016200623.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členiek senátu JUDr. Aleny Adamcovej a JUDr. Violy Takáčovej, PhD. v právnej veci žalobkyne: L. J. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom B., právne zastúpenej JUDr. Adamom Puškárom, advokátom so sídlom Karpatská 5, Bratislava, proti žalovanému: Minister vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova č. 2, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia Ministra vnútra SR č. KM-OLVS-70/2016/OPK z 29. septembra 2016, o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo dňa 29. januára 2018 č. k. 23Sa/26/2016-44, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo dňa 29. januára 2018 č. k. 23Sa/26/2016-44 z a m i e t a.

Účastníkom konania nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Konanie pred krajským súdom

1. Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd alebo správny súd“) rozsudkom č. k. 23Sa/26/2016-44 zo dňa 29. januára 2018 postupom podľa § 99 písm. d) zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) konanie v časti určenia, že právo na vydanie a zúčtovanie žalobkyňi vyplateného invalidného dôchodku ako bezdôvodného obohatenia je s ohľadom na § 107 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník alebo OZ“) v spojení s § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka v dobe od 29. októbra 2010 do 01. júna 2013 premlčané, zastavil a postupom podľa ustanovenia § 190 SSP žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala zrušenia rozhodnutia žalovaného č. KM-OLVS-70/2016/OPK z 29. septembra 2016 pre jeho nezákonnosť z dôvodov uvedených v § 191 ods. 1 písm. b), c), d) a g) SSP, vo zvyšku zamietol.

2. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu preskúmal v intenciách ustanovení § 81 ods. 1, § 112 ods. 2 a 9 písm. a), § 237 ods. 1 a 2 zákona č. 461/2003 Z. z.

o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z. alebo „zákon o sociálnom poistení“), § 4 ods. 1 a 2 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 575/2001 Z. z.“) a postupom v zmysle právnej úpravy ustanovenej v prvej a tretej hlave tretej časti Správneho súdneho poriadku a dospel k záveru o nedôvodnosti podanej žaloby.

3. V odôvodnení rozsudku krajský súd poukázal na to, že predmetom konania vedeného na prvostupňovom správnom orgáne bolo rozhodovanie o odňatí invalidného dôchodku žalobkyni podľa § 112 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z., ďalej o zastavení jeho výplaty podľa § 112 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z. z. a následnom zúčtovaní preplatku na vyplatenom invalidnom dôchodku podľa § 112 ods. 9 písm. a) zákona č. 461/2003 Z. z., a to za obdobie odo dňa priznania starobného dôchodku žalobkyni Sociálnou poisťovňou, ústredie, t.j. od 29. októbra 2010 do dňa zastavenia výplaty invalidného dôchodku, t.j. do 31. mája 2016.

4. K námietke žalobkyne, že napadnuté rozhodnutie žalovaného nebolo vydané oprávnenou osobou krajský súd uviedol, že žalovaný nie je sám o sebe správnym orgánom, ale osobou stojacou v čele tohto správneho orgánu. Pri rozhodovaní o rozklade rozhodovanie v prvom aj v druhom stupni správneho konania zostáva na úrovni správneho orgánu toho istého stupňa; ide vlastne o osobitný prípad opravy vlastného rozhodnutia. Svedčí o tom aj judikatúra Prvorepublikového Najvyššieho správneho súdu, konkrétne jeho Nález z 23. októbra 1947 č. 302/46-7 publikovaného v Bohuslavovej zbierke nálezov Najvyššieho správneho súdu vo veciach administratívnych pod číslom Boh. A 1729/47 30296, podľa ktorého ministerstvo je úradom predstavujúcim súhrn osobných a vecných prostriedkov zorganizovaných do jedného celku za účelom výkonu určitého vymedzeného úseku verejnej správy. Ministerstvo je organizované monokraticky; vedené je členom vlády menovaným prezidentom na návrh predsedu vlády. Na základe týchto skutočností pojmy „ministerstvo“ a „minister“ je možné považovať za pojmy identické; nejde preto o prekážku brániacu rozhodnutiu o odvolaní (viď ZSP č. 54/2008). V zmysle uvedeného sa krajský súd nestotožnil s tvrdením žalobkyne, že jedinou osobou, ktorá je oprávnená takéto rozhodnutie podpísať, je minister. V súlade so zákonom č. 575/2001 Z. z. ministra zastupuje v čase jeho neprítomnosti štátny tajomník, pričom minister môže poveriť ktoréhokoľvek podriadeného (teda aj štátneho tajomníka) na vybavovanie agendy, resp. vykonanie úkonov, ktoré spadajú do ministrovej právomoci. V danom prípade nebolo preukázané, že by predmetné rozhodnutie v zmysle vyššie uvedeného podpísala osoba mimo svojej kompetencie.

5. K námietke premlčania žalobkyne krajský súd uviedol, že na vzťahy medzi poberateľom a poskytovateľom dávky sociálneho poistenia (zabezpečenia) sa v prípade žalobkyne vzťahuje práve zákon č. 461/2003 Z. z., čo vyplýva aj z ustanovenia § 1 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., to znamená, že Občiansky zákonník neupravuje právne vzťahy medzi poberateľom a poskytovateľom dávky sociálneho poistenia (zabezpečenia) vzniknuté podľa zákona č. 461/2003 Z. z., a teda na tieto vzťahy sa nemôžu vzťahovať ani ustanovenia o premlčacej dobe uvedené v Občianskom zákonníku. Pokiaľ žalobkyňa v podanej žalobe poukazovala na § 237 zákona č. 461/2003 Z. z. krajský súd uviedol, že žalovaný v napadnutom rozhodnutí nerozhodoval o zúčtovaní navyše vyplatennej sumy na invalidnom dôchodku podľa tohto ustanovenia, ale tak ako mu to ukladá § 112 ods. 9 písm. a) zákona č. 461/2003 Z. z., podľa ktorého, ak sa priznáva dávka späťne aj za obdobie, za ktoré bola vyplatená skôr priznaná iná dávka, na ktorú vznikol nárok alebo zanikol nárok na jej výplatu pre priznanie neskôr priznanej dávky, zúčtuje sa za toto obdobie neskôr priznaná dávka s vyplatenou skôr priznanou inou dávkou, ak suma skôr priznanej inej dávky je nižšia ako suma neskôr priznanej dávky. V danej súvislosti krajský súd tiež uviedol, že toto ustanovenie neupravuje žiadnu premlčaciu lehotu na vzájomné zúčtovanie súm jednotlivých dávok. Z dôvodu, že žalobkyni zanikol nárok na invalidný dôchodok dňom priznania starobného dôchodku, a to od 29. októbra 2010, bol jej tento uvedeným dňom aj odňatý podľa § 112 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z., pretože nárok na túto dôchodkovú dávku, a to invalidný dôchodok jej zanikol dňom 29. októbra 2010, teda jej nepatrilo odo dňa priznania inej dôchodkovej dávky, a to starobného dôchodku.

6. Podľa názoru krajského súdu vo výrokovvej časti napadnutého rozhodnutia je jasne, stručne a zrozumiteľným spôsobom formulovaný záver správneho orgánu s uvedením konkrétnych ustanovení, na

základe ktorých v predmetnej veci rozhodol, ako to vyplýva aj zo samotného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia.

7. Krajský súd konanie o žalobe v časti o žalobkyňou navrhovanom určovacom výroku, že právo na vydanie a zúčtovanie žalobkyni vyplateného invalidného dôchodku ako bezdôvodného obohatenia je s ohľadom na § 107 ods. 2 v spojení s § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka v dobe od 29. októbra 2010 do 01. júna 2013 premlčané, zastavil pre nedostatok procesnej podmienky konania spočívajúcej v tom, že rozhodovanie o takto navrhovanom výroku rozsudku nepatrí do pôsobnosti správneho súdu vymedzenej § 6 SSP.

8. O trovách konania rozhodol krajský súd tak, že v konaní úspešnému žalovanému ich náhradu nepriznal, nakoľko mu žiadne trovy konania nevznikli.

II.

Kasačná sťažnosť žalobkyne

9. Proti tomuto rozsudku podala žalobkyňa v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. f), g) a h) SSP. Žalobkyňa v kasačnej sťažnosti namietala, že krajský súd nesprávne právne posúdil jej žalobnú námietku, že napadnuté rozhodnutie žalovaného nebolo vydané na to zákonom oprávnenou osobou, t.j. ministrom vnútra SR. Tvrdila, že v záhlaví napadnutého rozhodnutia je ako orgán, ktorý ho vydal označené Ministerstvo vnútra SR, pričom rozhodnutie nie je podpísané ministrom, ale štátnou tajomníčkou Ministerstva vnútra SR v zastúpení, pričom vo výrokovej časti ani v predvýrokovej časti napadnutého rozhodnutia žalovaného nie je uvedený orgán, ktorý vo veci skutočne rozhodol. Napadnuté rozhodnutie teda nespĺňa ani základnú zákonom požadovanú náležitosť kladenú na každé administratívne rozhodnutie, t.j. keď z každého administratívneho rozhodnutia musí byť zrejmé kto, resp. ktorý orgán ho vydal a vo veci rozhodol, aby okrem iného bolo možné preskúmať, či vo veci skutočne rozhodol zo zákona vecne a miestne príslušný orgán. Žalobkyňa namietla spôsob vypořádania sa krajským súdom s týmito námietkami, keď ich pre nedôvodnosť zamietol poukazom na nález Prvorepublikového Najvyššieho správneho súdu z 23. októbra 1947 č. 302/46-7. Žalobkyňa dôvodila, že z § 84 ods. 4 písm. a) zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 328/2002 Z. z.“) vyplýva, že zákonodarca v zákonom ustanovených prípadoch kogentne ustanovuje ministra ako odvolaciu inštanciu, ktorú nestotožňuje s orgánom ministerstva, a teda v odvolacom konaní nemôže rozhodnúť identicky v postavení ministra ako odvolací orgán ministerstvo, pričom by v odvolacom konaní rozhodol neoprávnený orgán, čo by bolo v rozpore s ústavným právom žalobkyne na inú právnu ochranu vyplývajúcou z čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

10. Argumentáciu krajského súdu nálezom Prvorepublikového Najvyššieho správneho súdu z 23. októbra 1947 č. 302/46-7 žalobkyňa považovala za prekonanú, nakoľko v čase platnosti Ústavy ČSR, kedy bol prijatý predmetný nález nebolo zakotvené ústavné právo na inú právnu ochranu, tak ako je to zakotvené v súčasnosti. Poukazom na tento ústavný princíp je neprípustné, aby vo veci rozhodol iný správny orgán ako ten, ktorý je v prejednávanej veci priamo uvedený v zákone.

11. K argumentácii krajského súdu, že ministra zastupuje v čase jeho neprítomnosti štátny tajomník, pričom minister môže poveriť štátneho tajomníka na vybavovanie agendy, resp. vykonanie úkonov, ktoré spadajú do ministrovej právomoci, žalobkyňa uviedla, že z § 4 ods. 2 zákona č. 575/2001 Z. z. vyplýva, že štátny tajomník môže ministra zastúpiť v rozsahu jeho práv a povinností výlučne len v čase jeho neprítomnosti, alebo v iných prípadoch len na základe poverenia. A teda ak takéto skutočnosti nastali, tak mali byť súčasťou odôvodnenia napadnutého rozhodnutia žalovaného aj s uvedením príslušných právnych predpisov vrátane uvedenia príslušných interných aktov ministra, ktorými bol na rozhodovanie v daných prípadoch v zastúpení ministra oprávnený konať štátny tajomník, pričom aby oprávnenie takéhoto jeho konania bolo preskúmateľné, a to aj v tomto súdnom konaní, tak uvedené musí byť súčasťou odôvodnenia napadnutého rozhodnutia žalovaného, inak ide o rozhodnutie riadne

neodôvodnené a v tejto časti zmätočné a nepreskúmateľné, pričom v napadnutom rozhodnutí žalovaného všetky tieto skutočnosti, ako aj právne predpisy, na základe ktorých v danej veci v zastúpení rozhodol štátny tajomník, absentujú. Splnenie zákonom stanovených podmienok na konanie štátneho tajomníka v zastúpení ministra v danej veci neskúmal ani krajský súd, na základe čoho je zamietnutie žaloby v tejto časti arbitrárne, keď na takéto posúdenie veci krajským súdom v súdnom ani administratívnom spise žalovaného nie sú dokladované žiadne relevantné skutočnosti. Na podporu svojich tvrdení žalobkyňa poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Sžo/57/2014 z 16. decembra 2015, vzťahujúci sa na obdobný prípad, a to aj poukazom na jeho právnu záväznosť pre rozhodovaciu prax krajského súdu a s ohľadom na právnu istotu spočívajúcu v legitímnom očakávaní v rozhodnutí každého sporu v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít.

12. Žalobkyňa ďalej namietla posúdenie jej námietky premlčania, keď krajský súd nesprávne a zmätočne uviedol, že v tejto súvislosti poukazovala na § 237 zákona č. 461/2003 Z. z., pričom týmto ustanovením naopak odôvodňoval zamietnutie vznesenej námietky premlčania v napadnutom rozhodnutí žalovaný, keď žalobkyňa namietala nesúvislosť tohto ustanovenia s prejednávanou vecou. Žalobkyňa vytýkala krajskému súdu, že v napadnutom rozsudku sa nevysporiadal s jej argumentáciou použitia zásady per analogiam legis v danom prípade, keďže zákon č. 461/2003 Z. z. premlčanie práva na vydanie právom vyplatenej dávky z dôvodu, že nárok na ňu zanikol, v dôsledku priznania inej dávky nijako špeciálne z takéhoto dôvodu, ktorý je predmetom prejednávanej veci, vo svojich ustanoveniach neupravuje. Tvrдила, že v takých prípadoch, keď zákon na to určený, výslovne neupravuje určitú právnu situáciu, je v zmysle právnej zásady per analogiam legis na takúto právnu situáciu možné použiť ustanovenia iného zákona, ktorý takúto právnu situáciu upravuje, na základe čoho si žalobkyňa už v správnom konaní uplatnila námietku premlčania práva na vydanie bezdôvodného obohatenia v zmysle § 107 ods. 2 v spojení s § 100 ods. 1 prvá veta Občianskeho zákonníka. Argumentáciu krajského súdu, ako aj žalovaného, že na dané právne vzťahy sa Občiansky zákonník nevzťahuje, žalobkyňa považovala za nesprávnu, poukazom na § 1 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Dôvodila, že nakoľko v danom prípade niet špeciálnej úpravy premlčania práva na vydanie neprávom vyplatenej dávky z dôvodu, že nárok na jej výplatu zanikol v dôsledku priznania inej dávky, tak je možné podporne použiť právnu úpravu premlčania zahrnutú v Občianskom zákonníku, ako všeobecnom predpise súkromného práva. Rovnako tak žalobkyňa namietla zastavenie konania v tejto časti, keď krajský súd konanie zastavil podľa § 99 písm. d) SSP, keďže v predmetnej veci nenastali žiadne také skutkové ani právne dôvody pre zastavenie konania v zmysle tohto ustanovenia.

13. Ďalej žalobkyňa namietala, že krajský súd sa nevysporiadal ani s jej námietkou, že v prvostupňovom rozhodnutí nebolo uvedené, z ktorého z dvoch zákonných dôvodov vyplývajúcich z § 112 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. mala byť žalobkyni dávka invalidného dôchodku administratívnym rozhodnutím odňatá, keď v tomto ustanovení ide o 2 rôzne dôvody, ktoré nemôžu nastať súčasne alebo spoločne, ale dávka sa odníme vždy len z jedného dôvodu z nich, a teda v odôvodnení rozhodnutia mal prvostupňový správny orgán uviesť, pre ktorý z dôvodov sa dávka odníma. Žalobkyňa poukázala na to, že z ust. § 209 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. vyplýva, že odôvodnenie rozhodnutia musí obsahovať skutočnosti, ktoré boli podkladom na rozhodnutie, aké úvahy boli vedené pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na ktorých základe sa rozhodovalo. Výslovila názor, že ak odôvodnenie dostatočne nevysvetľuje výrok rozhodnutia, t.j. v danom prípade z akého zákonného dôvodu bola žalobkyni dávka invalidného dôchodku odňatá a z akého dôvodu jej mala byť vyplácaná neprávom, tak takéto odôvodnenie nemôže plniť funkciu presvedčivosti, majúc za to, že napadnuté rozhodnutie nie je preskúmateľné. V danej súvislosti žalobkyňa poukázala na judikatúru slovenských súdov - rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/300/2013-1 z 04. februára 2016, uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9Co/396/2012 z 29. októbra 2013, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5Sp/20/2011 z 10. augusta 2012.

14. Žalobkyňa ďalej uviedla, že už v podanom odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu správneho orgánu namietala, poukazom na vyššie uvedené skutočnosti, nepreskúmateľnosť tohto rozhodnutia s tým, že jej bola odňatá možnosť a právo sa voči tomuto rozhodnutiu účinne brániť, avšak žalovaný v napadnutom rozhodnutí predmetnú námietku zamietol bez toho, aby sám dostatočne zrejým a

výslovným spôsobom uviedol dôvod, pre ktorý jej mala byť riadne priznaná dávka invalidného dôchodku odňatá a neprávom vyplácaná, pričom odňatie invalidného dôchodku bez riadneho uvedenia a špecifikovania zákonom stanoveného dôvodu spôsobuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia. Pre nevysporiadanie sa s touto námietkou krajským súdom žalobkyňa namieta porušenie jej práva na odôvodnenie a z toho vyplývajúce porušenie práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Napadnutý rozsudok krajského súdu žalobkyňa považovala v rozpore s § 139 ods. 2 SSP, v ktorej súvislosti poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Sžr/177/2011 z 10. júla 2012, uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 78/05 z 16. marca 2005, rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 117/07, rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 383/06, rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 383/06, rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 85/06, rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 115/03, ako i na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, a to Ruiz Torija c. Španielsko z 09. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, Hiro Balani c. Španielsko z 09. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998.

15. Žalobkyňa ďalej poukázala na rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23Sa/30/2016 z 01. decembra 2017, ktorým krajský súd zrušil rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X z 18. júla 2016, ktorým bol žalobkyni priznaný starobný dôchodok vo výške 708,20 Eur, pričom skonštatoval existenciu už skoršieho duplicitného rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredie, ktorým jej bol už skôr rovnako priznaný starobný dôchodok vo výške 708,20 Eur. Tvrdila, že Ministerstvo vnútra SR rozhodnutím č. SPOU-OSZ-37.177-53/2016-VZ z 20. júna 2016, ktorým bola žalobkyni odňatá dávka invalidného dôchodku, mohlo takto rozhodnúť výlučne len na základe rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredie o priznaní starobného dôchodku, nesprávnosť vydania však okrem iného aj z duplicity a zmätočnosti vo vydávaní predmetných rozhodnutí Sociálnou poisťovňou, ústredie, zrušením takéhoto rozhodnutia, potvrdil Krajský súd v Trnave rozsudkom sp. zn. 23Sa/30/2016 z 01. decembra 2017, o ktorom sa žalobkyňa dozvedela až v súčasnej dobe pri doručení predmetného rozsudku. Ministerstvo vnútra SR svojím rozhodnutím č. SPOU-OSZ-37.177-53/2016-VZ z 20. júna 2016 konalo predčasne a nezákonne, keď konalo na základe nezákonného a teda neúčinného rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X o priznaní starobného dôchodku, na základe čoho nezákonne a teda aj neúčinne pristúpilo k odňatiu dávky invalidného dôchodku.

16. V zmysle vyššie uvedeného žalobkyňa navrhovala, aby Najvyšší súd SR rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alebo alternatívne, aby rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie s tým, že žalobkyni prizná voči žalovanému nárok na náhradu trov konania.

III.

Vyjadrenie žalovaného ku kasačnej sťažnosti žalobkyne

17. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti žalobkyne vyjadril. V dôvodoch vyjadrenia nesúhlasil s argumentáciou a ani právnym názorom žalobkyne uvedeným v jej kasačnej sťažnosti. Poukázal na to, že žalobkyňa v kasačnej sťažnosti neuvádza žiadne relevantné, nové skutočnosti, ktoré by mali byť dôvodom na zmenu napadnutého rozsudku. Trval na svojom písomnom vyjadrení k podanej žalobe, ktoré bolo zaslané súdu pod č. KM-OPS1-S-110/2017 zo dňa 21.07.2017.

18. Žalovaný navrhoval, aby Najvyšší súd SR kasačnú sťažnosť žalobkyne proti rozsudku krajského súdu v zmysle § 461 SSP zamietol.

IV.

Konanie pred kasačným súdom

19. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 11 písm. g) v spojení s § 438 ods. 2 SSP)

preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo (§ 453 ods. 1 a 2 SSP), v rozsahu námietok žalobkyne uvedených v kasačnej sťažnosti, kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 452 ods. 1 v spojení s § 137 ods. 4 SSP) a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobkyne nie je dôvodná.

20. Predmetom prieskumného konania na kasačnom súde bol rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 29. januára 2018 č. k. 23Sa/26/2016-44, ktorým krajský súd konanie o žalobe v časti určenia, že právo na vydanie a zúčtovanie žalobkyni vyplateného invalidného dôchodku ako bezdôvodného obohatenia je s ohľadom na § 107 ods. 2 v spojení s § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka v dobe od 29. októbra 2010 do 01. júna 2013 premlčané, zastavil a vo zvyšku žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. KM-OLVS-70/2016/OPK z 29. septembra 2016, žiadajúc jeho zrušenie a vrátenie veci na ďalšie konanie, zamietol.

21. V procese posudzovania zákonnosti napadnutého rozsudku správneho súdu kasačný súd vychádzal zo skutkových zistení vyplývajúcich zo spisového materiálu krajského súdu, súčasť ktorého tvoril administratívny spis žalovaného správneho orgánu, na ktoré poukázal už krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku, z ktorých dôvodov ich najvyšší súd neopakuje a súčasne na ne poukazuje.

22. Kasačný súd mal preukázané, že predmetom preskúmacieho súdneho konania v danej veci bolo rozhodnutie žalovaného správneho orgánu - Ministra vnútra Slovenskej republiky č. KM-OLVS-70/2016/OPK z 29. septembra 2016, ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil rozhodnutie Ministerstva vnútra SR odboru sociálneho zabezpečenia - sekcie personálnych a sociálnych činností a osobného úradu č. SPOU-OSZ-37.177-53/2016-VZ z 20. júna 2016. Uvedeným prvostupňovým správnym rozhodnutím podľa § 143c ods. 4 a 5 zákona č. 328/2002 Z. z., podľa § 112 ods. 2, ods. 6 a ods. 9 písm. a) s poukazom na § 81 ods. 1 a v súlade s § 263 ods. 1 a § 263a ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z. bol žalobkyni odňatý od 29. októbra 2010 invalidný dôchodok a zároveň jeho výplata bola zastavená od 01. júna 2016. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že žalovaný správny orgán v predmetnej veci rozhodoval na základe oznámenia Sociálnej poisťovne, ústredie o tom, že podľa zákona č. 461/2003 Z. z. bol žalobkyni priznaný starobný dôchodok vo výške 708,20 eur mesačne odo dňa 29. októbra 2010. Vzhľadom k tomu, že starobný dôchodok žalobkyne, priznaný Sociálnou poisťovňou, ústredím bol vyšší ako suma invalidného dôchodku, ktorý poberala k tomuto dátumu v sume 378,60 eur mesačne, žalobkyni od 29. októbra 2010 s poukazom na § 81 ods. 1 v spojení s § 112 ods. 2, ods. 6 a ods. 9 písm. a) zákona č. 461/2003 Z. z. invalidný dôchodok nepatrí. Neprávom vyplatená suma invalidného dôchodku vo výške 27.256,70 eur za obdobie od 29. októbra 2010 do 31. mája 2016 bude zúčtovaná zo sumy starobného dôchodku priznaného Sociálnou poisťovňou - ústredím.

23. Kasačný súd predovšetkým upriamuje pozornosť na to, že správne súdnictvo v Slovenskej republike vychádza z materiálneho chápania právneho štátu v zmysle čl. 1 ods. 1 ústavy vyžadujúceho, aby verejná správa bola pod kontrolou súdnej moci. Je založené jednak na kontrole verejnej správy, či táto (ne)prekračuje jej zverenú právomoc a jednak poskytuje ochranu subjektívnym právam osôb, do ktorých bolo zasiahnuté alebo zasahované v rozpore so zákonom. Hlavnou úlohou správneho súdnictva je teda ochrana subjektívnych práv a jeho cieľom ochrana práv fyzických a právnických osôb a ich prostredníctvom následne aj ochrana zákonnosti. Správne súdnictvo je neoddeliteľným atribútom právneho štátu zaručujúcim každej osobe či už ide o fyzickú alebo právnickú osobu ochranu práv pred činnosťou orgánov verejnej správy. Dodržiavanie zákonnosti v oblasti výkonnej moci a dôsledná ochrana jednotlivca je jednou z najdôležitejších črt právneho štátu, ktorého koncepcia práva stojí aj na dodržiavaní práva štátnymi orgánmi.

24. V správnom súdnictve správny súd poskytuje ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom (§ 2 ods. 1 SSP). Konanie pred správnym súdom je jednou zo záruk ochrany základných ľudských práv a slobôd a ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov

administratívneho konania (§ 5 ods. 2 SSP). Na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy (§ 135 ods. 1 SSP). Správnu žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy (§ 177 ods. 1 SSP).

25. Kasačný súd dáva tiež do pozornosti, že správny súd nie je súdom skutkovým. Jeho úlohou pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa prvej a tretej hlavy tretej časti Správneho súdneho poriadku (§§ 177 a nasl. SSP) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi, ako aj s procesnoprávnymi predpismi. V súdnom prieskume zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu v sociálnych veciach správny súd nie je viazaný rozsahom dôvodov uvedených v žalobe, ktorými žalobca namieta nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu, tvrdiac, že nezákonným rozhodnutím správneho orgánu a postupom mu predchádzajúcim bol ukrátený na svojich hmotnoprávných alebo procesnoprávných právach. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúceho vydaniu napadnutého rozhodnutia. Správny súd v konaní súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy teda preskúmava, či orgán štátnej správy konal a rozhodol v súlade so zákonom, či v správnom konaní postupoval v súčinnosti s účastníkom konania, či sa vysporiadal s jeho námietkami a či na základe skutkových zistení a na základe logického a rozumného uváženia ustálil správne svoj právny záver.

26. Kasačný súd preskúmal rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci konania o kasačnej sťažnosti skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného, ako aj konanie mu prechádzajúce, najmä z toho pohľadu, či krajský súd správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného. Kasačný súd zistil, že krajský súd v danej veci v procese súdneho prieskumu zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu náležite postupoval v súlade s procesnými pravidlami zákonodarcom nastolenými v prvej a tretej hlave tretej časti Správneho súdneho poriadku, keď súdny prieskum zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, napadnutého žalobou, vykonal v súlade s platnou právnou úpravou zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov v spojení s právnou úpravou zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a svoju právnu úvahu, na základe ktorej ustálil svoj právny záver, dostatočne odôvodnil.

27. Najvyšší súd po vykonaní súdneho prieskumu napadnutého rozhodnutia žalovaného v spojení s prvostupňovým správnym rozhodnutím pri aplikácii zákonnej úpravy uvedených právnych predpisov postupom podľa správneho súdneho poriadku dospel k zhodnému záveru ako krajský súd o nedôvodnosti žaloby. Kasačný súd vyhodnotil rozsah a dôvody kasačnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu po tom, ako sa oboznámil s obsahom administratívneho a súdneho spisu, s námietkami žalobkyne uvedenými v kasačnej sťažnosti a s prihliadnutím na § 461 SSP dospel k záveru, že v zásade nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnu citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v dôvodoch napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku rozsudku. Kasačný súd na zdôraznenie správnosti a zákonnosti rozsudku správneho súdu uvádza nasledovné.

V.

Právne posúdenie kasačným súdom

28. Podľa čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

29. Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

30. Podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

31. Základom interpretácie a aplikácie čl. 1 ods. 1 ústavy je zabezpečenie materiálneho a nie formálneho právneho štátu. Základnou premisou materiálneho právneho štátu sa prezentuje všeobecná záväznosť práva pre všetkých. To znamená, že štátne orgány, orgány územnej samosprávy, právnické osoby s právomocou rozhodovania o právach a povinnostiach, ako aj každý jednotlivec musí konať tak, ako určuje právny poriadok. Z citovanej právnej úpravy ústavy vyplýva, že výklad a uplatňovanie všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou. Pozitivistický právny prístup k aplikácii zákonov je preto v činnosti štátnych orgánov modifikovaný ústavne konformným výkladom, ktorý v závislosti od ústavou chránených hodnôt pôsobí reštriktívne alebo extenzívne na dikciu zákonných pojmov. Obsah zákonnej právnej normy nemôže byť interpretovaný izolovane, mimo zmyslu a účelu zákona, cieľa právnej regulácie, ktorý zákon sleduje. Požiadavka na ústavne konformnú aplikáciu a výklad zákona je podmienkou zákonnosti rozhodnutia ako individuálneho správneho aktu. Mocenské orgány štátu realizujú svoju rozhodovaciu právomoc sú pri výkone svojej moci povinné postupovať v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy, s prihliadnutím na to, že súčasne sú viazané aj právnou úpravou obsiahnutou v medzinárodných zmluvách, ktorými je Slovenská republika viazaná (čl. 7 Ústavy SR) a po vstupe Slovenskej republiky do Európskeho spoločenstva, Európskej únie postupovať tiež v súlade s právne záväznými predpismi Európskeho spoločenstva, Európskej únie.

32. V danej súvislosti kasačný súd dáva tiež do pozornosti rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 341/07, v ktorom ústavný súd uvádza: „Ústavný súd SR už v rámci svojej rozhodovacej činnosti konštatoval, že nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov zahŕňajúcej aplikáciu abstraktných právnych noriem na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu. Ide vždy o metodologický postup, v rámci ktorého nemá žiadna z výkladových metód absolútnu prednosť, pričom jednotlivé uplatnené metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a racionálne zdôvodnenému vysvetleniu textu právneho predpisu. Pri výklade a aplikácii ustanovení právnych predpisov je nepochybne treba vychádzať najprv z ich doslovného znenia. Súd však nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, ba dokonca sa musí od neho (od doslovného znenia právneho textu) odchýliť v prípade, keď to zo závažných dôvodov vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavne súladného výkladu zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 ústavy). Samozrejme, že sa v takýchto prípadoch musí zároveň vyvarovať svojvôle (arbitrárnosti) a svoju interpretáciu právnej normy musí založiť na racionálnej argumentácii. V prípadoch nejasnosti alebo nezrozumiteľnosti znenia ustanovenia právneho predpisu (umožňujúceho napr. viac verzií interpretácie) alebo v prípade rozporu tohto znenia so zmyslom a účelom príslušného ustanovenia, o ktorého jednoznačnosti niet pochybnosti, možno uprednostniť výklad e ratione legis pred doslovným gramatickým (jazykovým) výkladom. Viazanosť štátnych orgánov zákonom v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy totiž neznamená výlučnú a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného gramatického výkladu aplikovaných zákonných ustanovení. Ustanovenie čl. 2 ods. 2 ústavy nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona“.

33. Vychádzajúc z uvedeného najvyšší súd v kasačnom konaní pri prieskume zákonnosti napadnutého rozsudku správneho súdu zameral svoju pozornosť zásadným námietkam sťažovateľky - žalobkyne, ktorými namietala, že krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa § 440 ods. 1 písm. f/ SSP, krajský súd napadnutým rozsudkom rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 440 ods. 1 písm. g/ SSP a odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu podľa § 440 ods. 1 písm. h/ SSP. Žalobkyňa nesúhlasila s argumentáciou správneho súdu vo vzťahu k jej námietke, že napadnuté rozhodnutie žalovaného trpí formálnymi vadami v označení orgánu, ktorý rozhodnutie vydal, je neprekúmatelné pre jeho

nezrozumiteľnosť, trvajúc na tom, že rozhodnutie bolo vydané neoprávnenou osobou. Nesúhlasila tiež s argumentáciou správneho súdu vo vzťahu k jej námietke týkajúcej sa premlčania. Žalobkyňa vytýkala krajskému súdu, že napadnuté rozhodnutie náležite neodôvodnil majúce za následok jeho nepreskúmateľnosť pre nedostatok dôvodov.

34. Zásadnou otázkou pre posúdenie zákonnosti preskúmaného rozhodnutia žalovaného je posúdenie, či rozhodnutie vydal správny orgán na to oprávnený.

35. Zo skutkových zistení v prejednávanej vyplýva, že minister vnútra Slovenskej republiky rozhodnutia č. KM-OLVS-70/2016/OPK z 29. septembra 2016, podľa § 84 ods. 4 písm. a/ zákona č. 328/2002 Z. z. rozhodol o odvolaní žalobkyne proti prvostupňovému rozhodnutiu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky odboru sociálneho zabezpečenia - sekcie personálnych a sociálnych činností a osobného úradu č. SPOU-OSZ-37.177-53/2016-VZ z 20. júna 2016. Napriek tomu, že v úvodnej časti nie je výslovne uvedené, že rozhodnutie vydáva minister vnútra SR a toto rozhodnutie nie je podpísané ministrom, ale je podpísané v zastúpení štátnou tajomníčkou, táto skutočnosť sama osebe nemá za následok nezákonnosť rozhodnutia.

36. Podľa § 84 ods. 4 písm. a/ zákona č. 328/2002 Z. z. odvolacím orgánom v konaní o dávkach a službách sociálneho zabezpečenia a dávkach podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení je minister, ak ide o rozhodnutie útvaru sociálneho zabezpečenia ministerstva, a v ostatných prípadoch nadriadený určený podľa osobitného predpisu. 35a)

37. Podľa § 4 ods. 1, 2 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 575/2001 Z. z.) ministerstvo riadi a za jeho činnosť zodpovedá minister.

Ministra v čase jeho neprítomnosti zastupuje v rozsahu jeho práv a povinností štátny tajomník. Minister môže poveriť aj v iných prípadoch štátneho tajomníka, aby ho zastupoval v rozsahu jeho práv a povinností. Štátny tajomník má pri zastupovaní ministra na rokovaní vlády poradný hlas.

38. Vychádzajúc z citovanej právnej úpravy ustanovenej v § 84 ods. 4 písm. a/ zákona č. 328/2002 Z. z. kasačný súd námietku žalobkyne, že napadnuté rozhodnutie žalovaného trpí vadou, že ho vydala neoprávnená osoba, keď z jeho úvodnej časti nevyplýva, ktorý orgán ho vydal, vyhodnotil ako nedôvodnú. Pokiaľ minister vnútra aj výslovne neuviedol v preskúmanom rozhodnutí, že rozhodnutie vydáva, jeho označenie jednoznačne vyplýva z uvedenia zákonného ustanovenia (§ 84 ods. 4 písm. a/ zákona č. 328/2002 Z. z.), na základe ktorého rozhodol o odvolaní žalobkyne.

39. Vychádzajúc z citovanej právnej úpravy ustanovenej v § 4 ods. 1, 2 zákona č. 575/2001 Z. z. kasačný súd námietku žalobkyne, že napadnuté rozhodnutie žalovaného nebolo vydané na to zákonom oprávnenou osobou, t.j. ministrom vnútra SR, rovnako vyhodnotil ako nedôvodnú. V právnej norme § 4 ods. 2 zákona č. 575/2001 Z. z. zákonodarca výslovne stanoví, že ministra v čase jeho neprítomnosti zastupuje v rozsahu jeho práv a povinností štátny tajomník, pričom minister môže poveriť aj v iných prípadoch štátneho tajomníka, aby ho zastupoval v rozsahu jeho práv a povinností. V napadnutom rozhodnutí žalovaného bolo riadne uvedené, že predmetné rozhodnutie vydal minister vnútra SR v zastúpení štátnou tajomníčkou, a teda z rozhodnutia jednoznačne vyplýva že v danom prípade rozhodla štátna tajomníčka zastupujúc ministra vnútra SR, ktoré oprávnenie štátnej tajomníčky zastupovať ministra vnútra SR priamo zákonodarca predpokladá v právnej norme § 4 ods. 2 zákona č. 575/2001 Z. z. Nebolo povinnosťou žalovaného skutočnosťou týkajúcou sa zastúpenia ministra jeho štátnym tajomníkom uvádzať v odôvodnení rozhodnutia. V zmysle uvedeného, keď z predmetného rozhodnutia jasne vyplýva, že toto bolo vydané štátnou tajomníčkou považoval kasačný súd námietku žalobkyne, že napadnuté rozhodnutie teda nespĺňa ani základnú zákonom požadovanú náležitosť kladenú na každé administratívne rozhodnutie, t.j. keď z každého administratívneho rozhodnutia musí byť zrejmé kto, resp. ktorý orgán ho vydal a vo veci rozhodol, za nedôvodnú. Pokiaľ aj preskúmané rozhodnutie je opatrené pečiatkou Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, ide len o formálnu vadu rozhodnutia, ktorá nemôže mať za následok jeho nezákonnosť pre jeho nezrozumiteľnosť.

40. Kasačný súd nesúhlasil ani s argumentáciou žalobkyne, ktorou namietal nesprávny postup krajského súdu, keď v odôvodnení rozsudku poukazoval na nález Prvorepublikového Najvyššieho správneho súdu z 23. októbra 1947 č. 302/46-7, považujúc uvedenú judikatúru za prekonanú. Správne súdnictvo zakotvené do právneho poriadku novelou Občianskeho súdneho poriadku zákonom č. 519/1991 Zb. historicky nadviazalo na správne súdnictvo Československej republiky, ktorého hlavným reprezentantom bol práve Najvyšší správny súd. Nález Najvyššieho správneho súdu z 23. októbra 1947 č. 302/46-7, na ktorý poukázal v odôvodnení rozhodnutia správny súd, kasačný súd nepovažoval za prekonaný, keďže Najvyšší správny súd v uvedenom náleze sa zaoberá postavením ministra a jeho zastúpením rovnako ako zákonodarca v právnej úprave § 4 zákona č. 575/2001 Z. z., v zmysle ktorého zákonodarca v odseku dva priamo stanoví, že ministra zastupuje v čase jeho neprítomnosti štátny tajomník, pričom minister môže poveriť ktoréhokolvek podriadeného (teda aj štátneho tajomníka) na vybavovanie agendy, resp. vykonanie úkonov, ktoré spadajú do ministrovej právomoci. Z uvedených dôvodov kasačný súd námietky žalobkyne vo vzťahu k nesprávnemu odôvodneniu napadnutého rozsudku pre nesprávnosť uvedeného nálezu poukazom na jeho prekonanie považoval za nedôvodné, keďže krajský súd v danej súvislosti súčasne poukazoval aj na zákonnú úpravu zákona č. 575/2001 Z. z.

41. K argumentácii žalobkyne poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Sžo/57/2014 z 16. decembra 2015 kasačný súd uvádza. Napriek tomu, že hoci v danom prípade bola riešená obdobná otázka, nešlo však o totožnú vec, keď z odôvodnenia rozsudku krajského súdu, ktorý bol potvrdený uvedeným rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Sžo/57/2014 z 16. decembra 2015 vyplýva, že v danom rozhodnutí bol uvedený iba štátny tajomník bez uvedenia, že zastupuje ministra vnútra SR, čo však v napadnutom rozhodnutí žalovaného uvedené bolo, z ktorých dôvodov kasačný vyvodil záver, že napadnuté rozhodnutie žalovaného spĺňa formálne požiadavky, keďže z rozhodnutia jasne vyplýva, kto napadnuté rozhodnutie vydal, pričom priamo zo zákona vyplýva možnosť zastúpenia ministra vnútra SR štátnym tajomníkom. Kasačný súd sa nestotožnil ani s názorom žalobkyne, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia bolo potrebné uviesť skutočnosti, pre ktoré rozhoduje štátny tajomník a rovnako tak príslušné právne predpisy vrátane uvedenia príslušných interných aktov ministra, ktorými bol na rozhodovanie v danom prípade v zastúpení ministra konať štátny tajomník, keď tak ako je uvedené vyššie priamo zo zákona vyplýva možnosť zastúpenia ministra vnútra SR, ktorá skutočnosť z preskúmaného rozhodnutia jasne a zrozumiteľne vyplýva. Skutočnosť, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia absentuje označenie právnych predpisov vrátane interných aktov, na základe ktorých rozhodol štátny tajomník, v zastúpení ministra, nespôsobuje nezákonnosť napadnutého rozhodnutia.

42. Kasačný súd za nedôvodné považoval tiež námietky žalobkyne, ktorými namietala, že krajský súd sa riadne nezaoberal jej žalobnými námietkami vo vzťahu k odňatiu a zastaveniu vyplácania invalidného dôchodku žalovaným, napadnutý rozsudok náležite neodôvodnil, majúce za následok jeho nepreskúmatelnosť pre nedostatok dôvodov. Vychádzajúc zo skutkových okolností danej veci kasačný súd zistil, že medzi stranami ostala sporná najmä skutočnosť, či k odňatiu a zastaveniu vyplácania dávky sociálneho zabezpečenia v danom prípade došlo v súlade so zákonom.

43. Podľa § 81 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. ak poberateľ invalidného dôchodku splní podmienky nároku na výplatu starobného dôchodku alebo predčasného starobného dôchodku, vypláca sa dôchodková dávka, ktorej suma je vyššia. Pri rovnakej sume týchto dôchodkových dávok vypláca sa dôchodková dávka, ktorú si poistenec zvolil. Dňom úpravy výplaty dôchodkových dávok pre súbeh ich nárokov zaniká nárok na dôchodkovú dávku, ktorá sa nevypláca. Ak poistenec splnil podmienky nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 a 2 alebo podľa § 70 ods. 1 a poberá invalidný dôchodok podľa § 266, vypláca sa invalidný dôchodok, ktorého suma je vyššia; druhá veta a tretia veta platia rovnako.

44. Podľa § 112 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. dávka sa odníme, ak zanikol nárok na dávku alebo ak sa zistí, že sa dávka priznala neprávom.

45. Podľa § 112 ods. 9 písm. a) zák. č. 461/2003 Z. z., ak sa priznáva dávka späť aj za obdobie, za

ktoré bola vyplatená skôr priznaná iná dávka, na ktorú zanikol nárok alebo zanikol nárok na jej výplatu pre priznanie neskôr priznanej dávky, zúčtuje sa za toto obdobie neskôr priznaná dávka s vyplatenou skôr priznanou inou dávkou, a ak suma vyplatených skôr priznanej inej dávky je nižšia ako suma neskôr priznanej dávky, poukáže sa poberateľovi dávky suma rovnajúca sa rozdielu medzi sumou neskôr priznanej dávky a sumou vyplatených skôr priznanej inej dávky.

46. V zmysle gramatického a logického výkladu citovanej právnej úpravy zákonodarca stanoví právo poberateľa dávky sociálneho zabezpečenia pri súbahu práva na priznanie resp. výplatu viacerých dávok sociálneho zabezpečenia na priznanie a následne na výplatu len jednej dávky sociálneho zabezpečenia. Vychádzajúc zo zásady primeraného sociálneho zabezpečenia osoby odkázanej na sociálnu dávku zákonodarca priznáva poberateľovi právo na výplatu tej dávky, ktorá je vyššia.

47. Skutkové zistenia v prejednávanej veci potvrdzujú, že žalobkyni bol rozhodnutím Ministerstva vnútra SR z 28. novembra 2003 priznaný od 13. júla 2003 invalidný dôchodok s tým, že v spornom období, t.j. od 29. októbra 2010 jej bol tento vyplácaný vo výške 378,60 Eur mesačne, od 01. januára 2011 vo výške 385,50 Eur, od 01. januára 2012 vo výške 398,30 Eur, od 01. januára 2013 vo výške 408,40 Eur, od 01. januára 2014 vo výške 416,20 Eur, od 01. januára 2015 vo výške 420,80 Eur a od 01. januára 2016 vo výške 422,50 Eur. Sociálna poisťovňa, ústredie dňa 27. mája 2016 oznámila žalovanému, že rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X z 05. mája 2016 bol žalobkyni od 29. októbra 2010 priznaný starobný dôchodok vo výške 708,20 Eur mesačne. Na základe uvedeného oznámenia žalovaný rozhodol o odňatí invalidného dôchodku žalobkyni od 29. októbra 2010 a zároveň o zastavení jeho výplaty od 01. júna 2016 v zmysle § 112 ods. 2, 6 a 9 písm. a) zákona č. 461/2003 Z. z.

48. Vychádzajúc zo skutkových okolností danej veci a citovanej právnej úpravy v prípade žalobkyne bolo preukázané, že v uvedenom období poberala dávku invalidného dôchodku a súbežne tiež dávku starobného dôchodku. V súlade s právnou úpravou ustanovenou v § 81 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v spojení s § 143c ods. 5 zákona č. 328/2002 Z. z. dňom úpravy výplaty dôchodkových dávok pre súbeh ich nárokov zaniká nárok na dôchodkovú dávku, ktorá sa nevypláca. V danom prípade žalobkyni zaniklo právo na výplatu invalidného dôchodku, pretože bol nižší ako starobný dôchodok priznaný jej Sociálnou poisťovňou. Žalovaný správny orgán v oboch stupňoch vzhľadom k uvedenému správne rozhodol, keď žalobkyni odňal invalidný dôchodok dňom, ktorými jej bol priznaný starobný dôchodok Sociálnou poisťovňou a súčasne jej bola zastavená výplata tohto invalidného dôchodku od 1. dňa v mesiaci, v ktorom bolo rozhodnutie vydané. Z obsahu výroku prvostupňového správneho orgánu je jednoznačne zrejmý predmet rozhodnutia a to i poukazom na právnú úpravu ustanovenú zákonného právneho predpisu, na základe ktorých správny orgán prvého stupňa rozhodol. Prvostupňový správny orgán výrok rozhodnutia tiež zrozumiteľne a v dostatočnom rozsahu odôvodnil v odôvodnení rozhodnutia. Na základe odvolania žalobkyne proti prvostupňovému správne rozhodnutiu sa skutkovými a právnymi skutočnosťami daného prípadu zaoberal žalovaný ako odvolací správny orgán, ktorý náležite jasne a zrozumiteľne v odôvodnení napadnutého rozhodnutia rozpisal dôvody, pre ktoré prvostupňový správny orgán vo veci rozhodol správne a v súlade so zákonom. Nemožno súhlasiť preto s tvrdením žalobkyne o nepreskúmateľnosti napadnutých rozhodnutí žalovaného v oboch stupňoch pre ich nezrozumiteľnosť a pre nedostatok dôvodov. Kasačný súd súhlasí s tvrdením krajského súdu, že vo výrokovej časti napadnutého rozhodnutia je jasne, stručne a zrozumiteľným spôsobom formulovaný záver správneho orgánu s uvedeným konkrétnym ustanovením, na základe ktorých v predmetnej veci rozhodol, ako to vyplýva aj zo samotného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia.

49. Kasačný súd za nedôvodnú tiež považoval námietku žalobkyne, ktorou namietala, že v prvostupňovom rozhodnutí nebolo uvedené, ktorého z dvoch zákonných dôvodov vyplývajúcich z § 112 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. mala byť žalobkyni dávka invalidného dôchodku administratívnym rozhodnutím odňatá. K uvedenej vznesenej námietke žalobkyne kasačný súd konštatuje. Zákonodarca v právnej norme § 112 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. ustanovuje, že dávka sa odníme, ak zanikol nárok na dávku alebo ak sa zistí, že sa dávka priznala neprávom. Logickým výkladom v kontexte s výkladom gramatickým a systematickým z uvedenej právnej úpravy plynie jednoznačný záver, že zákonodarca zvolil alternatívnu právnú úpravu, na základe ktorej sa sociálna dávka odníme, keď gramatickým

spojením spojkou „alebo“ priznáva oprávnenie a súčasne povinnosť príslušnému správne mu orgánu rozhodnúť o odňatí dávky, ktorej nárok na výplatu zanikol, alebo odňať dávku potom ako mal preukázané (zistil), že dávka bola priznaná neprávom. Z uvedených dôvodov prvostupňový správny orgán preto nepochybil, pokiaľ vo výroku rozhodnutia uviedol, že žalobkyni sa dávka - invalidný dôchodok, odníma podľa § 112 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z., keď súčasne v odôvodnení rozhodnutia jasne a zrozumiteľne konštatoval, že dávka sa odníma pre zánik nároku na dávku. Vzhľadom k tomu, že už prvostupňový správny orgán tento dôvod vo výroku, ako aj v odôvodnení rozhodnutia jasne a zrozumiteľne označil, kasačný súd nesúhlasil s argumentáciou žalobkyne, že jej bola odňatá možnosť a právo sa voči tomuto rozhodnutiu účinne brániť, keďže dôvod odňatia invalidného dôchodku bol riadne uvedený a špecifikovaný. Argumentáciou žalobkyne kasačný súd vyhodnotil ako účelovú.

50. Kasačný súd považoval za neopodstatnenú aj argumentáciu žalobkyne, uvedenú v kasačnej sťažnosti, poukazom na rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23Sa/30/2016 z 01. decembra 2017, vo vzťahu ku skutočnosti, že Ministerstvo vnútra SR rozhodnutím č. SPOU-OSZ-37.177-53/2016-VZ z 20. júna 2016, ktorým bola žalobkyni odňatá dávka invalidného dôchodku, mohlo takto rozhodnúť výlučne len na základe rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredie o priznaní starobného dôchodku, pričom predmetným rozhodnutím konalo predčasne a nezákonne, keďže konalo na základe nezákonného a teda neúčinného rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X o priznaní starobného dôchodku, na základe čoho nezákonne a teda aj neúčinne pristúpilo k odňatiu dávky invalidného dôchodku. Z rozhodnutia žalovaného vyplýva, že tento rozhodol o odňatí invalidného dôchodku na základe rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredie z 05. mája 2016, a teda na základe iného rozhodnutia Sociálnej poisťovne ako poukazuje žalobkyňa.

51. Možno súhlasiť s tvrdením žalobkyne, ktorým namietala, že krajský súd v odôvodnení rozsudku nesprávne uviedol, že konanie zastavil podľa § 99 písm. d) SSP. Podľa názoru kasačného súdu v danom prípade ide o zrejmu chybu v písaní, keď konanie malo byť v tejto časti zastavené podľa § 99 písm. b) SSP, čo vyplýva aj z odôvodnenia rozsudku krajského súdu, keďže v odôvodnení rozsudku krajský súd uvádza, že pokiaľ ide o žalobkyňou navrhovaný určovací výrok, že právo na vydanie a zúčtovanie žalobkyni vyplateného invalidného dôchodku ako bezdôvodného obohatenia je s ohľadom na § 107 ods. 2 v spojení s § 100 ods. 1 OZ v dobe od 29. októbra 2010 do 01. júna 2013 premĺčané, zastavil pre nedostatok procesnej podmienky konania spočívajúcej v tom, že rozhodovanie o takto navrhovanom výroku rozsudku nepatrí do pôsobnosti správneho súdu vymedzenej ustanovením § 6 SSP, a teda krajský súd konanie v tejto časti zastavil pre nedostatok procesnej podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť v zmysle § 99 písm. b) SSP. Uvedené pochybenie nie je možné však považovať za takú procesnú vadu, ktorá by mohla mať za následok nezákonnosť napadnutého rozsudku.

52. Kasačný súd nesúhlasil ani s argumentáciou žalobkyne, ktorou namietala nesprávne a nedostatočné odôvodnenie krajským súdom jej žalobnej námietky vo vzťahu k premĺčaniu práva. Námietkou premĺčania žalobkyňou vznesenou v žalobe sa v dostatočnom rozsahu už zaoberal krajský súd, venujúc tejto otázke náležitú pozornosť v odseku 12 odôvodnenia rozsudku, s ktorou argumentáciou krajského súdu najmä v časti vzťahujúcou sa k nemožnosti použitia Občianskeho zákonníka v danom prípade per analógia legis sa kasačný súd stotožňuje a ďalej ňu len poukazuje.

53. K uvedenému kasačný súd dopĺňa. Normotvorca nedefinuje, čo je premĺčanie, ani neupravuje komplexne tento právny inštitút v žiadnom odvetví súkromného či verejného práva. Čiastkovú právnu úpravu premĺčania nachádzame v jednotlivých právnych predpisoch predovšetkým súkromnoprávneho charakteru. V súkromnom práve v Občianskom zákonníku (čiastočne v Obchodnom zákonníku a Zákonníku práce) nachádzame aj niektoré všeobecné pravidlá uplatniteľné pre využitie inštitútu premĺčania vo vzťahu k predmetu premĺčania, ktorý má predovšetkým súkromnoprávny charakter. V súkromnoprávných vzťahoch premĺčanie podľa kontinentálnej právnej teórie nemá za následok zánik práva (preklúziu), ale len jeho oslabenie. Inštitút premĺčania sa vo verejnoprávnej sfére uplatňuje modifikovane. Právnu úpravu premĺčania zákon č. 461/2003 Z. z. ustanovuje.

54. Podľa § 237 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. účinného do 31.12.2017, ak fyzická osoba alebo

právnická osoba, ktorá plní povinnosti podľa tohto zákona, nesprávne potvrdila skutočnosti rozhodujúce na nárok na dávku, nárok na jej výplatu alebo jej sumu a v dôsledku toho sa dávka poskytla neprávom alebo vo vyššej sume ako patrila, je povinná nahradiť neprávom vyplatené sumy.

55. Podľa § 237 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. účinného do 30.06.2016 právo na náhradu neprávom vyplatených súm sa premlčí uplynutím troch rokov odo dňa, keď sociálna poisťovňa zistila, že sumy sa vyplatili neprávom, najneskôr však uplynutím desiatich rokov odo dňa ich výplaty. Tieto lehoty neplynú počas konania o opravnom prostriedku a počas výkonu rozhodnutia.

56. Vychádzajúc z uvedenej právnej úpravy nemožno v danom prípade aplikovať právnu úpravu Občianskeho zákonníka vzťahujúcu sa k premlčaniu na základe analógie legis, na čo už správne poukazoval žalovaný v napadnutom rozhodnutí. V zmysle uvedenej citovanej právnej úpravy a skutkových okolností daného prípadu kasačný súd zhodne ako správny súd dospel k záveru, že nárok uplatňovaný žalovaným nemožno považovať za premlčaný.

57. K tvrdeniu krajského súdu uvedeného v bode 12 odôvodnenia rozsudku vo vzťahu k aplikácii § 237 zákona č. 461/2003 Z. z. kasačný súd uvádza. Napriek tomu, že krajský súd v odôvodnení rozsudku chybné uviedol, že na toto ustanovenie poukázala žalobkyňa, aj keď na uvedené zákonné ustanovenie poukazoval v odôvodnení rozhodnutia žalovaný, z ktorého dôvodu žalobkyňa namietala, že správny súd sa teda nevysporiadal s jej námietkou nepoužiteľnosti tohto ustanovenia na daný prípad, uvedené pochybenie správneho súdu taktiež nemožno považovať za takú procesnú vadu, ktorá by mala za následok nezákonnosť rozsudku krajského súdu.

58. V danej súvislosti kasačný súd dáva do pozornosti rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 103/2011, v zmysle ktorého je neúčelné a nevhodné formálne zopakovanie konania, ak pre účastníka vo vzťahu k skutkovej stránke veci nepredstavuje reálnu možnosť dosiahnuť rozhodnutie v jeho prospech a za takýchto okolností platí, že nie každé porušenie procesného predpisu má za následok porušenie práv účastníka konania.

59. Samotný formálny priebeh konania súdneho prieskumu, ako aj administratívneho konania o odvolaní by v danom prípade nepredstavoval pre žalobkyňu ako účastníka konania reálnu možnosť dosiahnuť rozhodnutie v jej prospech a bolo by v rozpore so zásadou materiálnej pravdy, ako aj v rozpore so zásadou hospodárnosti konania, poukazom na to, že správny orgán ako aj správny orgán musia zásadu zisťovania skutočného stavu veci uplatňovať súčasne so zásadou hospodárnosti tak, aby nedochádzalo k zbytočnému predlžovaniu konania a aby sa neprímerane nezvyšovali náklady konania, iný výklad zákona by smeroval len k formálnemu zopakovaniu konania bez toho, aby umožňoval účastníkovi konania reálnu možnosť dosiahnuť materiálne iné rozhodnutie v jeho prospech.

60. Kasačný súd taktiež nemohol prisvedčiť argumentácii žalobkyne, ktorou namietala nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku. V danej súvislosti kasačný súd upriamuje pozornosť na to, že problematike týkajúcej sa povinnosti náležite zdôvodniť rozhodnutie venoval značnú pozornosť vo svojej judikatúre aj Ústavný súd SR (napr. v nálezoch sp. zn. I. ÚS 243/07 <., III. ÚS 36/2010 <.), ktorý vo svojej rozsiahlej judikatúre konštatuje, že procesným právom účastníka je právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia. Povinnosť súdu riadne odôvodniť svoje rozhodnutie vyplývajúca z ustanovenia § 139 ods. 2 SSP znamená právo účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia. Jeho porušením sa účastníkovi odníma možnosť náležite skutkovo a aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu, voči ktorému chce využiť možnosť opravného prostriedku. Nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je preto porušením práva na spravodlivé súdne konanie. Uvedenou problematikou sa už viackrát zaoberal aj Európsky súd pre ľudské práva (ďalej aj len „ESLP“) - napr. v rozhodnutí Kraska c. Švajčiarsko zo dňa 29.04.1993, séria A, č. 254-B, s. 49, § 30, v ktorom konštatoval, že z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie. Rovnako ESLP pripomína, že rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na

ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsku zo dňa 21.01.1999). Judikatúra ESLP a ani Ústavného súdu SR pritom nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument.

61. Vychádzajúc z vyššie uvedeného kasačný súd po vykonaní prieskumu rozsudku krajského súdu napadnutého kasačnou sťažnosťou dospel k záveru, že krajský súd v danej veci v procese súdneho prieskumu zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu náležite postupoval v súlade s procesnými pravidlami zákonodarcom nastolenými v tretej hlave tretej časti Správneho súdneho poriadku a v odôvodnení rozsudku, napadnutého kasačnou sťažnosťou, sa krajský súd náležite vysporiadal s námietkami žalobkyne uvedenými v jej žalobe, keď síce stručným, ale jasným spôsobom ich vyhodnotil a následne uviedol, na základe akej právnej úvahy, podloženej ustanoveniami právnych predpisov, dospel k záveru o zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného.

62. Najvyšší súd dopĺňajúc vyššie uvedenú konštatáciu tak, že súčasťou procesných záruk spravodlivého rozhodnutia, respektíve minimálnych garancií procesnej povahy je taktiež právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany a z ktorého musí byť zrejmé, že sa súd dostatočne a riadne vecou zaoberal a súčasne sa vyjadril k esenciálnym otázkam vzťahujúcim sa na ním prejednávanú vec a neuspokojil sa so záverom orgánu verejnej správy obsiahnutým v napadnutom rozhodnutí, dospel k záveru, že odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu nielenže spĺňa zákonné podmienky ustanovené v § 139 ods. 2 SSP, ale súčasne aj zákonom a judikatúrou vyššie uvedené kritéria, z ktorých dôvodov v jeho podstatnej časti je súladné s právami zakotvenými v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Skutočnosť, že rozhodnutia, či už žalovaného alebo krajského súdu, nie sú odôvodnené podľa predstáv žalobkyne, nemožno považovať za porušenie jej práva na spravodlivý proces, ak sú založené na správnych logických a odborných úsudkoch a argumentoch a sú vydané v súlade so zákonom, čo v prejednávanom prípade splnené bolo.

63. Z dôvodov uvedených vyššie kasačný súd vyhodnotil námietky sťažovateľky - žalobkyne, ktorými namietala nezákonnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu za nedôvodné. Najvyšší súd sa v zásade stotožnil s konštatáciou správneho súdu, že správne orgány v oboch stupňoch rozhodli vo veci na základe skutkového stavu, postačujúceho na vydanie ich rozhodnutia, z takto zisteného skutkového stavu vyvodili správne skutkové a právne závery, ako aj, že svoju právnu úvahu, na základe ktorej ustálili svoj právny záver, v dostatočnom rozsahu odôvodnili v odôvodneniach rozhodnutí, napadnutých žalobou.

64. Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností, najvyšší súd vyhodnotil námietky sťažovateľky - žalobkyne, ktorými namietala nezákonnosť napadnutého rozsudku krajského súdu z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. f), g) a h) SSP za nedôvodné, keď tieto neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu, z ktorých dôvodov najvyšší súd kasačnú sťažnosť žalobkyne podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

65. O náhrade trov kasačného konania rozhodol najvyšší súd tak, že účastníkom konania nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznal. Žalobkyni z dôvodu, že v tomto konaní úspech nemala (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP) a žalovanému ich nepriznal, keďže nebola splnená podmienka výnimočnosti (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 168 veta druhá SSP).

66. Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.